

WYTYCZNE DLA SPRAWDZAJĄCYCH

(weryfikacja wiedzy 2022 r.)

Aplikant powinien przygotować skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Przy ocenie rozwiązania zadania należy w szczególności zwrócić uwagę na następujące kwestie:

1. Termin do wniesienia skargi należy liczyć przy uwzględnieniu faktu, że postanowienie organu odwoławczego zostało doręczone stronie w dniu 25 marca 2022 r.
2. Skarga powinna spełniać wymogi formalne określone w ustawie - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (dalej: ppsa), tj. w art. 46 i w art. 57.
3. Skarga powinna zostać wniesiona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie za pośrednictwem GINB (art. 54 § 1 ppsa).
4. Z treści skargi powinno wynikać, że została wniesiona wraz z jej odpisem dla organu, uczestnika postępowania oraz pełnomocnictwem i dowodem uiszczenia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (art. 46 § 3, art. 47 ppsa).
5. Do skargi winien być załączony dowód uiszczenia wpisu sądowego w kwocie 100 zł. - § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi.
6. Aplikant powinien wnieść na podstawie art. 145 § 1 pkt 1 lit „a” i „c” ppsa o uchylenie skarżonego postanowienia oraz na podstawie art.135 ppsa - o uchylenie poprzedzającego go postanowienia Wojewody Mazowieckiego z uwagi na fakt, że rozstrzygnięcia w sprawie będącej przedmiotem weryfikacji zostały wydane z naruszeniem przepisów postępowania i/lub przepisów prawa materialnego. Dopuszczalne jest również skonstruowanie wniosku o stwierdzenie nieważności postanowień w trybie art. 145 § 1 pkt 2 w zw z art. 135 ppsa, przy zakwalifikowaniu naruszeń jako rażących (zwłaszcza art. 153 ppsa).
7. W żądaniu skargi powinien być zawarty wniosek o zwrot kosztów postępowania, w tym zwrot kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych – art. 200 w zw. z art. 205 § 2 ppsa. Ewentualnie, w przypadku prawidłowego uzasadnienia – możliwym jest skonstruowanie wniosku o wstrzymanie decyzji o pozwoleniu na budowę – co prawda nie stanowi ona substratu zaskarżenia, ale w sytuacji braku wstrzymania tej decyzji istnieje ryzyko zakończenia inwestycji (uzyskania decyzji na użytkowanie obiektu), w sytuacji, w której zachodzą przypuszczenia, że jest ona dotknięta wadą nieważności.
8. Zasadnicze problemy: będące przedmiotem skargi postanowienie GINB oraz poprzedzające je postanowienie Wojewody Mazowieckiego zostały wydane po uprzednio wydanym wyroku WSA w Warszawie, których uchylał decyzję umarżającą postępowanie nieważnościowe. W związku z powyższym, zgodnie z art. 153 ppsa ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w orzeczeniu sądu wiążą organy, których działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania było przedmiotem zaskarżenia. Przepis art. 153 ppsa ma charakter bezwzględnie obowiązujący, co oznacza że organy administracji publicznej orzekając ponownie w tej samej sprawie, nie mogą nie

uwzględnić oceny prawnej i wskazań wyrażonych wcześniej w orzeczeniu sądu, gdyż są nimi związane. W przedmiotowej sprawie WSA w Warszawie w wyroku z dnia 27 września 2021 r. dokonał wykładni przepisów oraz ustalił, że Skarżąca pozostaje stroną postępowania i ma interes w żądaniu stwierdzenia nieważności decyzji. W tej sytuacji, uznanie w ponownie rozpatrywanej sprawie, że Anna Nowak nie ma przymiotu strony, narusza (w sposób rażący) art. 153 ppsa w zw. z art. 28 kpa w zw. z art. 28 ust 2 w zw. z art. 3 pkt 20 Prawa budowlanego. W tej sytuacji zachodził bezwzględny brak podstaw do wydania postanowienia w trybie art. 61 a § 1 kpa.

9. Organy naruszyły zatem art. 61a § 1 kpa również w inny sposób. Otóż po ponownym rozpoznaniu sprawy, na skutek wyroku WSA, organy przeprowadziły postępowanie wyjaśniające. Takie postępowanie apriorycznie wyklucza zastosowanie instytucji z art. 61a § 1 kpa. Niewątpliwie obowiązkiem organu każdorazowo jest weryfikacja, czy podmiot, który żąda stwierdzenia nieważności decyzji posiada interes prawny w sprawie. Owa weryfikacja może przebiegać w dwóch alternatywnych formułach: albo w toku postępowania nieważnościowego, albo na jego „przedpolu”, a więc jeszcze przed wszczęciem postępowania. Negatywne zweryfikowanie przymiotu strony danego podmiotu przed wszczęciem postępowania nieważnościowego, co procesowo przekłada się na wydanie postanowienia o odmowie jego wszczęcia na podstawie art. 61a § 1 kpa dopuszczalne jest jedynie w przypadku, w którym przymiot strony jest oczywisty i nie wymaga czynienia jakiejkolwiek analizy i ocen okoliczności sprawy. Odnowa wszczęcia postępowania z przyczyn podmiotowych powinna zatem być ograniczona do przypadków, gdy brak przymiotu strony wynika z samego podania wnioskodawcy, bądź gdy ustalenie tego może być dokonane w drodze prostych czynności wyjaśniających organu, na pewno nie w drodze wyczerpującego postępowania wyjaśniającego (por. wyrok NSA z dnia 18 stycznia 2021 r., sygn. akt: I OSK 2035/20).
10. Poza powyższymi naruszeniami organ dokonując czynności wyjaśniających błędnie ograniczył się do zweryfikowania interesu prawnego Skarżącej jedynie do przepisów prawa budowlanego, w sytuacji w której analiza statusu strony w postępowaniu nieważnościowym powinno odbywać się w oparciu o art. 28 kpa a nie li tylko o art. 28 ust 2 prawa budowlanego.
11. W sprawie doszło również do naruszenia dalszych przepisów postępowania: art. 7 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 80 kpa poprzez niepodjęcie wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, zgodnie z wytycznymi WSA. Można również zarzucić naruszenie art. 107 § 3 kpa.
12. Proponuję, aby negatywnie oceniać prace polegające na sporządzeniu opinii o braku podstaw do sporządzenia skargi. Sporządzenie takiej opinii oznacza niedostrzeżenie – w interesie strony - naruszenia przez organ administracji przepisów: art. 153 ppsa, art. 28 kpa, art. 28 ust 2 w zw. z art. 3 pkt 20 prawa budowlanego, art. 61a § 1 kpa, art. 7, 77 § 1 i 80 kpa, art. 138 § 1 pkt 1 w zw. z art. 144 kpa.